

Projekt z dnia 18 sierpnia 2014 r.

ROZPORZĄDZENIE
MINISTRA PRACY I POLITYKI SPOŁECZNEJ¹⁾

z dnia 2014 r.

zmieniające rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy

Na podstawie art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.²⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1. W rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2010 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586) wprowadza się następujące zmiany:

1) w § 2 po punkcie 4 dodaje się pkt 4a w brzmieniu:

„4a) stażu pracy - należy przez to rozumieć wykonywanie pracy lub świadczenie usług:

a) na podstawie stosunku pracy,

b) na podstawie umów cywilnoprawnych, z wyłączeniem świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy na podstawie art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.³⁾),

c) w ramach stażu, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.⁴⁾); ”;

¹⁾ Minister Pracy i Polityki Społecznej kieruje działem administracji rządowej - zabezpieczenie społeczne, na podstawie § 1 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 18 listopada 2011 r. w sprawie szczegółowego zakresu działania Ministra Pracy i Polityki Społecznej (Dz. U. Nr 248, poz. 1485).

²⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 509 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 598.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 112, poz. 654, Nr 205, poz. 1211, Nr 209, poz. 1244, Nr 208, poz. 1241, Nr 149, poz. 887, Nr 232, poz. 1387 oraz z 2014 r. poz. 223 i 498.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2013 r. poz. 675, 829, 1291, 1623, 1645 i 1650 oraz z 2014 r. poz. 567 i 598.

2) w § 7 ust. 4 otrzymuje brzmienie:

„4. Jeżeli gmina lub powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby nie prowadzi ani nie zleca prowadzenia domu odpowiedniego typu, wówczas osoba może być skierowana do domu prowadzonego przez inną gminę lub inny powiat, któremu jednostka samorządu terytorialnego właściwa ze względu na miejsce zamieszkania osoby ubiegającej się o skierowanie do domu powierzyła, w drodze porozumienia, realizację zadania publicznego. Przepis ust. 3 w części dotyczącej przekazania dokumentów stosuje się odpowiednio.”;

4) w § 12 w ust. 1 pkt 1 otrzymuje brzmienie:

„1) 10 uczestników w domu typu A.”;

5) § 26 otrzymuje brzmienie:

„§ 26. Termin dostosowania domów do wymaganych standardów upływa z dniem z 31 grudnia 2018 r.”.

§ 2. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem 1 stycznia 2015 r.

**MINISTER PRACY I POLITYKI
SPOŁECZNEJ**

Magdalena Fabisiak
20.08.2014r.

Za zgodność pod względem
prawnym i redakcyjnym

UZASADNIENIE

Projektowane rozporządzenie stanowi wykonanie upoważnienia ustawowego zawartego w art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013 r. poz. 182, z późn. zm.).

Zmiana treści rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586) jest spowodowana przede wszystkim zgłaszanymi problemami środowiskowych domów samopomocy w osiągnięciu obowiązującego standardu, którego termin został wyznaczony na dzień 31 grudnia 2014 r.

Z przeprowadzonego w lutym br. przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jednorazowego badania sprawozdawczego wynika, że spośród 734 domów - 365 nie spełnia ww. standardu, natomiast 95 z nich nie osiągnie wymaganego standardu wskazanego w rozporządzeniu w wyznaczonym terminie.

Tworzenie i prowadzenie środowiskowych domów samopomocy jest zadaniem z zakresu administracji rządowej, finansowanym z budżetu państwa, realizowanym przez gminę lub powiat. Na bieżącą działalność tych ośrodków przekazywana jest dotacja z budżetów wojewodów. Tworzenie nowych jednostek i miejsc finansowane jest z rezerwy celowej budżetu państwa, pozostającej w gestii Ministra Pracy i Polityki Społecznej. Corocznie na ten cel przeznaczane jest ok. 30 mln zł, jednakże nie są to środki wystarczające na sfinansowanie zadań mających na celu dostosowanie wszystkich domów do obowiązującego standardu. Dlatego też wychodząc naprzeciw oczekiwaniom organów prowadzących środowiskowe domy samopomocy, a także mając na uwadze możliwości finansowe budżetu państwa, przewiduje się wydłużenie tego terminu.

Projekt w § 2 wprowadza również definicję stażu pracy. Przyjęta w projekcie szeroka definicja stażu pracy obejmuje wykonywanie pracy lub świadczenie usług:

- na podstawie stosunku pracy,
- na podstawie umów cywilnoprawnych, z wyłączeniem świadczeń wykonywanych przez wolontariuszy w oparciu o art. 44 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536, z późn. zm.),
- w ramach stażu, o którym mowa w ustawie z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz. U. z 2013 r. poz. 674, z późn. zm.).

Wprowadzona nowa definicja pozwoli na podjęcie pracy w środowiskowych domach samopomocy osobom, które dotychczas mimo posiadania wysokich kompetencji zawodowych

zdobytych podczas bezpośredniego kontaktu z osobami z zaburzeniami psychicznymi, nie legitymują się stażem pracy na podstawie umowy o pracę. Rozwiązanie to wychodzi naprzeciw postulatom zgłaszanym przez podmioty prowadzące środowiskowe domy samopomocy, które obserwują trudności związane z pozyskaniem pracowników, posiadających półroczny staż pracy na stanowisku, na którym mieli oni bezpośredni kontakt z osobami z zaburzeniami psychicznymi, wskazany w § 9 rozporządzenia.

Inną zmianą jest umożliwienie kierowania osób do środowiskowych domów samopomocy prowadzonych przez inną gminę lub inny powiat, w przypadku, gdy gmina lub powiat właściwy ze względu na miejsce zamieszkania osoby nie prowadzi, ani nie zlecają prowadzenia domu odpowiedniego typu. Obecnie jest to możliwe tylko w przypadku, gdy gmina lub powiat nie realizują w ogóle tego zadania.

Kolejną istotną zmianą, którą wprowadza niniejszy projekt jest obniżenie wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołów wspierająco – aktywizujących (do wymiaru jednego etatu na 10 uczestników, zamiast dotychczasowych 8), określonego w § 12 ust. 1 pkt 1 nowelizowanego rozporządzenia. Powodem wprowadzenia tej zmiany są, zgłaszane przez organy prowadzące środowiskowe domy samopomocy, problemy ze spełnieniem tego wskaźnika, a także powtarzające się sygnały, iż jest on zbyt restrykcyjny w przypadku domów typu A. Był to też postulat specjalistów organizacji pozarządowych zajmujących się problematyką chorób psychicznych, a także kierowników środowiskowych domów samopomocy.

Projekt rozporządzenia przewiduje wydłużenie terminu dostosowania domów do obowiązującego standardu, wskazanego w § 26 rozporządzenia do dnia 31 grudnia 2018 r.

Proponuje się, aby projektowane rozporządzenie weszło w życie w dniu 1 stycznia 2015 r. Problematyka regulowana w projekcie rozporządzenia jest zgodna z przepisami prawa Unii Europejskiej i nie podlega obowiązkowi przedstawienia właściwym instytucjom i organom Unii Europejskiej.

Projekt rozporządzenia nie podlega procedurze notyfikacji aktów prawnych, określonej w przepisach rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).

<p>Nazwa projektu Rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej zmieniające rozporządzenie w sprawie środowiskowych domów samopomocy</p> <p>Ministerstwo wiodące i ministerstwa współpracujące MPiPS – ministerstwo wiodące</p> <p>Osoba odpowiedzialna za projekt w randze Ministra, Sekretarza Stanu lub Podsekretarza Stanu Pani Elżbieta Seredyn, Podsekretarz Stanu w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej</p> <p>Kontakt do opiekuna merytorycznego projektu Pani Krystyna Wyrwicka, Dyrektor Departament Pomocy i Integracji Społecznej w Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej, tel.: 22 661-12-77, Krystyna.Wyrwicka@mpips.gov.pl</p>	<p>Data sporządzenia 18 sierpnia 2014 r.</p> <p>Źródło: Art. 51a ust. 5 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2013r. poz. 182, z późn. zm.).</p> <p>Nr w wykazie prac legislacyjnych Ministra Pracy i Polityki Społecznej 124</p>
---	---

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Jaki problem jest rozwiązywany?

Zmiana treści rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2009 r. w sprawie środowiskowych domów samopomocy (Dz. U. Nr 238, poz. 1586) jest spowodowana przede wszystkim problemami środowiskowych domów samopomocy w osiągnięciu obowiązującego standardu, którego termin został wyznaczony na dzień 31 grudnia 2014 r.

Z przeprowadzonego w lutym br. przez Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jednorazowego badania sprawozdawczego wynika, że spośród 734 domów - 365 nie spełnia ww. standardu, natomiast 95 z nich nie osiągnie wymaganego standardu wskazanego w rozporządzeniu w wyznaczonym terminie. Celem proponowanych zmian jest przede wszystkim pomoc organom prowadzącym środowiskowe domy samopomocy przez przesunięcie terminu dostosowania do obowiązującego standardu, a także zmiana niektórych standardów środowiskowych domów samopomocy, która usprawni ich funkcjonowanie oraz poprawi efektywność i jakość oferowanych przez nie usług.

2. Rekomendowane rozwiązanie, w tym planowane narzędzia interwencji, i oczekiwany efekt

Projekt przesuwa termin dostosowania środowiskowych z dnia 31 grudnia 2014 r. na dzień 31 grudnia 2018 r. W efekcie pozwoli to organom prowadzącym te jednostki na ich dostosowanie do obowiązującego standardu, a także umożliwi rozłożenie w czasie działań z tym związanych.

Przez wprowadzenie definicji stażu pracy projekt zakłada również zmianę standardu dotyczącego kwalifikacji osób zatrudnianych w środowiskowych domach samopomocy. Zmiana ta pozwoli na podjęcie pracy w środowiskowych domach samopomocy osobom, które mimo nabycia wysokich kompetencji zawodowych podczas bezpośredniego kontaktu z osobami z zaburzeniami psychicznymi, nie legitymują się stażem pracy na stosownym stanowisku. Natomiast domy będą mogły poszerzyć krąg zatrudnianych specjalistów.

Wprowadzenie możliwości kierowania przez gminy i powiaty właściwe ze względu na miejsce zamieszkania osoby, które nie prowadzą ani nie zlecają prowadzenia domu odpowiedniego typu, swoich mieszkańców do środowiskowych domów samopomocy prowadzonych przez inną gminę lub inny powiat, pozwoli na objęcie pomocą szerszej grupy beneficjentów.

Zmiana wskaźnika zatrudnienia pracowników zespołów wspierająco – aktywizujących w środowiskowych domach samopomocy typu A (dla osób przewlekłe psychicznie chorych) pozwoli na dostosowanie domów do standardu w tym zakresie, nie powodując jednocześnie obniżenia jakości usług świadczonych przez jednostkę.

3. Jak problem został rozwiązany w innych krajach, w szczególności krajach członkowskich OECD/UE?

Tendencją w krajach OECD/UE jest dążenie do deinstytucjonalizacji (tj. odejścia od opieki całodobowej) pomocy osobom niepełnosprawnym, w tym z zaburzeniami psychicznymi. Przy czym należy zaznaczyć, że proces ten odbywa się w krajach UE w zróżnicowanym tempie ze względu na indywidualne podejście do standardów usług w poszczególnych państwach oraz rozmiar nakładów finansowych na pomoc społeczną. Komisja Europejska w Zielonej Księdze z 2005 roku o poprawie zdrowia psychicznego ludności podkreśla znaczenie promocji społecznej integracji osób z problemami psychicznymi oraz ochrony ich praw i godności. Europejski Pakt na rzecz zdrowia psychicznego i jakości życia z 2008 roku jako jeden z priorytetów wskazuje zwalczanie stygmatyzacji i wykluczenia społecznego osób z problemami psychicznymi. W Anglii i krajach skandynawskich obserwuje się najwyższy poziom deinstytucjonalizacji wsparcia osób niepełnosprawnych, polegający na zapewnieniu dostępu do ogólnych usług socjalnych, świadczonych w miejscu zamieszkania dla każdego, kto ich potrzebuje. W krajach tych niemalże nie ma instytucji dla osób niepełnosprawnych. Zupełnie odmiennie kształtuje się sytuacja w krajach łagodnego bloku wschodniego (Czechy, Rumunia, Litwa, Estonia, Łotwa), a także w Grecji i Portugalii,

gdzie system usług oparty jest przede wszystkim na opiece świadczonej w instytucjach całodobowych. Charakterystyczne dla tego typu rozwiązań jest małe zaangażowanie osób niepełnosprawnych w dążeniu do samodzielnego funkcjonowania w środowisku.

4. Podmioty, na które oddziałuje projekt

Grupa	Wielkość	Źródło danych	Oddziaływanie
województwie	16	dane administracyjne	w zakresie finansowania zadania oraz kontroli i nadzoru określonego standardu usług i procedur w nim stosowanych
podmioty prowadzące środowiskowe domy samopomocy: jednostki samorządu terytorialnego – gminy i powiaty, organizacje pozarządowe, kościoły itp.)	453 jednostki samorządu terytorialnego, 235 organizacji pozarządowych	dane administracyjne	realizacja usług na poziomie określonego standardu usług i procedur w nim stosowanych
pracownicy środowiskowych domów samopomocy	7.894	MPiPS-05 Sprawozdanie o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie za 2013 r.	określenie wymogów w zakresie kwalifikacji zawodowych i standardów ilościowych
uczestnicy środowiskowych domów samopomocy	25.393	MPiPS-05 Sprawozdanie o placówkach zapewniających całodobową opiekę i wsparcie za 2013 r.	możliwość korzystania z usług oferowanych przez śds na poziomie określonego standardu

5. Informacje na temat zakresu, czasu trwania i podsumowanie wyników konsultacji

Projekt regulacji został przedstawiony następującym podmiotom:

1. Konfederacja Pracodawców Polskich
2. Polska Konfederacja Pracodawców Prywatnych
3. Business Center Club – Związek Pracodawców
4. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”
5. Ogólnopolskie Porozumienie Związków Zawodowych
6. Federacja Związków Zawodowych Pracowników Ochrony Zdrowia
7. Naczelna Rada Pielęgniarek i Położnych
8. Rada Pomocy Społecznej przy Ministrze Pracy i Polityki Społecznej
9. Stowarzyszenie Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej FORUM
10. Ogólnopolskie Stowarzyszenie na Rzecz Osób z Upośledzeniem Umysłowym,
11. Polskie Forum na Rzecz Osób z Niepełnosprawności
12. Polska Federacja Psychoterapii
13. Polskie Towarzystwo Psychiatryczne
14. Lubelskie Stowarzyszenie Ochrony Zdrowia Psychicznego

Projekt zostanie udostępniony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji, zgodnie z § 52 uchwały Nr 190 Rady Ministrów z dnia 29 października 2013 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M.P. poz. 979) oraz na stronie internetowej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej – stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005r. o działalności lobbingowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.)

6. Wpływ na sektor finansów publicznych

(ceny stałe z r.)	Skutki w okresie 10 lat od wejścia w życie zmian [mln zł]												
	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	Łącznie (0-10)	
Dochody ogółem													
budżet państwa													
JST													
pozostałe jednostki (oddzielnie)													

Wydatki ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Saldo ogółem												
budżet państwa												
JST												
pozostałe jednostki (oddzielnie)												
Źródła finansowania		cz. 85 Budżety wojewodów, dział 852 Pomoc społeczna, rozdział 85203 Ośrodki wsparcia cz. 83 Rezerwy celowe, poz. 25 Dotacje celowe na finansowanie lub dofinansowanie zadań z zakresu pomocy społecznej										
Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń		Przesunięcie terminu obowiązywania standardów dla środowiskowych domów samopomocy nie wpłynie na wzrost wydatków jst na prowadzenie i utrzymanie tych domów. Dostosowanie środowiskowych domów samopomocy do obowiązującego standardu odbędzie się w ramach obecnie przekazywanej dotacji z budżetu państwa w wysokości 32.000 tys. zł z rezerwy celowej poz. 25 przeznaczanej corocznie na dofinansowanie ośrodków wsparcia dla osób z zaburzeniami psychicznymi.										

7. Wpływ na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym funkcjonowanie przedsiębiorców oraz na rodzinę, obywateli i gospodarstwa domowe

		Skutki						
Czas w latach od wejścia w życie zmian		0	1	2	3	5	10	Łącznie (0-10)
W ujęciu pieniężnym (w mln zł, ceny stałe z r.)	duże przedsiębiorstwa							
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw							
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe							
W ujęciu niepieniężnym	duże przedsiębiorstwa	W zakresie prac budowlanych, remontowo-usługowych.						
	sektor mikro-, małych i średnich przedsiębiorstw	W zakresie prac budowlanych, remontowo-usługowych.						
	rodzina, obywatele oraz gospodarstwa domowe	Wystandaryzowane usługi środowiskowych domów samopomocy.						
Niemierzalne	(dodaj/usuń)							

Dodatkowe informacje, w tym wskazanie źródeł danych i przyjętych do obliczeń założeń

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

8. Zmiana obciążeń regulacyjnych (w tym obowiązków informacyjnych) wynikających z projektu

nie dotyczy

Wprowadzane są obciążenia poza bezwzględnie wymaganymi przez UE (szczegóły w odwróconej tabeli zgodności).

zmniejszenie liczby dokumentów
 zmniejszenie liczby procedur
 skrócenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

zwiększenie liczby dokumentów
 zwiększenie liczby procedur
 wydłużenie czasu na załatwienie sprawy
 inne:

Wprowadzane obciążenia są przystosowane do ich elektroniczności.

tak
 nie
 nie dotyczy

Komentarz:

9. Wpływ na rynek pracy

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na rynek pracy.

10. Wpływ na pozostałe obszary

środowisko naturalne
 sytuacja i rozwój regionalny
 inne:

demografia
 mienie państwowe

informatyzacja
 zdrowie

Omówienie wpływu

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

11. Planowane wykonanie przepisów aktu prawnego

Projekt ustawy wejdzie w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

12. W jaki sposób i kiedy nastąpi ewaluacja efektów projektu oraz jakie mierniki zostaną zastosowane?

Nie dotyczy.

13. Załączniki (istotne dokumenty źródłowe, badania, analizy itp.)

Brak.